

Zeitschrift: Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)
Herausgeber: Romania (Societat de Students Romontschs)
Band: 36 (1950)

Artikel: Tscheiver e ter schibas avon 60 onns a Dardin
Autor: Cahannes, Toni Modest
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-882340>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 15.03.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Tscheiver e trer schibas avon 60 onns a Dardin

Da colonel Toni Modest Cahannes

Nus havevan fatg tscheiver, ils mats e mattauns de nies vitg. Havevan absolviu nies tscheiver solem e bein. Ualti stedi mats e mattauns sils onns. Sur Bistgaun veva manegiau, plidond cun nus dil tscheiver: «Prendei mintgin ina scua e semenei cun quella entuorn la stiva, cun ni senza musica, e vus haveis era ton». — Malgrad quella gnanc encuraschonta discurrida havein nus fatg vischnaunca, tratg o signuras e fatg tscheiver: dus dis cun interrumper la notg, sco secunvegnu cugl augsegner. —

La sera digl'emprem di ei cheu; il convenio cul plevon ei emblidaus. Vinavon cul sulaz! Ei va vess de calar, aschi fanatic sefageva la caussa, malgrad la pli che miserabla musica. Ei drova il pugn dir. Il capitani resista e damogna. — La societad sesligia, va da part, a casa a tscheina. E gl' auter di vegn continuau cun forza recuvrada. —

* * *

Dend suatientscha al vegl usit, exercitaus dalla Cumpignia de mats da vegl enneu, de trer schibas, cu ins fetschi tscheiver, han ils mats concludiu de trer schibas uonn.

La cunterprestaziun dellas mattauns pil trer schibas consista ell' obligaziun de far e dar patlaunas. Ils mats preparan lur schibas, schibas d'ogn ni badugn levas, setgas, en faschs de 100 tocs. Mintga mat in fasch. La sonda sera avon la dumengia de groma vegn bardigliau entochen sil **P l a u n d e S c h i b a s** il necessari quantum scanatscha; ils bauns de schibas vegnan piazzai e fermi. Pinau tut pulit, dat ei in intermezzo. — Zaconts buobs gronds, aunc buca culs mats, vulan era trer schibas e quei la medema sera e las medemas uras culs mats. Els fan si lur caset silla **P a l a**, forsa 100 meters sut Plaun

de Schibas. Ils mats, buca cuntents cun quei proceder, visan ils buobs de buca disturbar lur produzioni.

Senza success. Il caset vegn preparaus. Quella sera, ina sonda, vegnend or da Rusari, va il caset dils buobs si en flomma. Ei va tochen gl' auter di. Vegnend la dumengia or da viaspras, brischa la scanatscha si Plaun de Schibas. Vendicond, vevan ils buobs e lur cussegladers dau fiug la provisiun dils mats. — A quels resta la lavur e plascher de turnar a purtar si il quantum arsentau.

La sera arriva. Il horizont ei schubers, steilas sbrenzlan atras il stgir, stgiraglia notg. Grad sesaulzan sur las pézzas de neiv egl orient las burschallas al horizont. Igl ei grad vargau il Rusari, neu da s. Martin resuna il davos tucc d' Ave-Maria; dretg e seniester semovan ils giuvens encunter «Sezliung». Il caset vegn reconstruius ed envidaus e gleiti sesaulza la flomma sc' in fanal e sclarenta las gruppas circumdantas. — Il mat pren ina liunga asta de coler, fetga osum quella la schiba ferm e bein. Tegn la schiba enta fiug, ch' ella vegn tut en ina burnida. Cun sia schiba ardenta osum l' asta, va il mat vitier il baun. Fa in pèr rudis atras l' aria e streha lu en ferma frida culla schiba sul baun vi. Ei la schiba fermada memia ferm ell' asta, va ella dalla frida en tocs, eis ella fermada memia fleivel sgola ella senza forza e va sco «tgiagiarar» dallas caglias giu. Mo la schiba cargada endretg sgola viado cun slonsch e vegn purtada dal vent lunsch suls praus giuado. En quei fermar endretg, ed ent' il ferm e correct streh sill' aissa, mesiraus cun capaciad, schai igl art de better schibas. — Bialas schibas dat ei mo mintgaton ina, che sgolan viado sco steilas sbrinzlontas. Ultra dil capavel e ferm bratsch tiella strihada, drov' ei aunc in suffel favoreivel, in factor fetg malguess; lu sa ina schiba sgular fetg lunsch e selai paregliar cun ina steila curdonta. —

Nos giuvens sedrovan. La fugatscha fa tschorver, il fem fa bargir. — Sin treis bauns ei il giug en acziun cumpleina. Dallas caglias giu sfringian tocca ardenta de schibas, in toc pli engiu tonschan ils tgiagiarars sco glischs sparentas e — suro schulan las schibas beinstrihadas viado el stgir della notg tocca Capaul, Caprè e Casut. S. Giusep survegn ina schiba, che stezza giu' l Plaun. In' outra a S. Bistgaun, che va toch' il Valah. Buca buggen ves' ins a stizzond la schiba a Caprè sper santeri. In memento mori pil tiradur. —

Mintga biala schiba vegn dedicada ad in sogn, ni ad ina persuna. Era igl augsegner survegn sias schibas. Secapescha che mintgin sesprova de trer ina biala schibetta a sia signura de tscheiver. — Piglei o, — piglei o quella bíalla schibetta a mia signura «Mengia», ina schibetta de patlaunas a mia signura «Mierta».

Cun pli u meins vusch sonora van ils grius alla bassa e vegnan retscharts leugiu cun plascher e satisfacziun. Tgi che po, ei sin via: quei spetachel de schibas era già dapi biars onns buca staus pli. —

Igl ei capeivel, che la caschun nocturna dil trer schibas vegn era prida per schar sentir zuppadas malaveglias, sprez e vendetga. «Ho, ho, in tgiagiatar pil malvugliu dil Crest urviu!» «In per la «patarliera» de Capaul, in auter per la «Traia» de Casut, ed in per la «Sibla» de Casievi. —

Il fiug ei denton consummaus, las cordas de schibas svidadas, il basegns de grir cuvretgs e las vuschs ualti raucas; las restonzas dil fiug vegnan sdermenadas dalla Pala giu, la producziun nocturna pren ina viulta viden ellas sferas della Cureisma. —

El brausel stgir, mo sclarius dellas restonzas ardentas, intonescha il Toni cantadur il «Miserere» ed in tozzel vuschs miezstetgas dil fem e raucas dils grius de schibas, accompognan il cant nocturn dil Plaun de Schibas. —

E nies «Sezliung», il crap solitari, monumental, stat dasperas eri, nundisturbaus sco avon 2000 onns, cu in' autra illuminaziun ord las scadiolas dil Crap Patuosa, sesalzava brausel e modest, dend honur, sco nus, al perpeten infinit Diu. —

Ils acturs nocturns descendan giu els vitgs, van tier lur signuras per patlaunas e rufidan buca pushegn e migiel, che dueian puspei recuvrar lur forzas e destadar ils duns schelai en.

Aunc inaga, da Mesacureisma sera, sefan ils spérts bandischai puspei valer. La Cureisma, dapi treis jamnas el sessel, vegn tratga giu de quel e culla resgia gronda resgiada enpermiez. — La semeglia digl unviern, che vegn cull' arrivada dils dis de permavera decapitaus e bandischaus. —